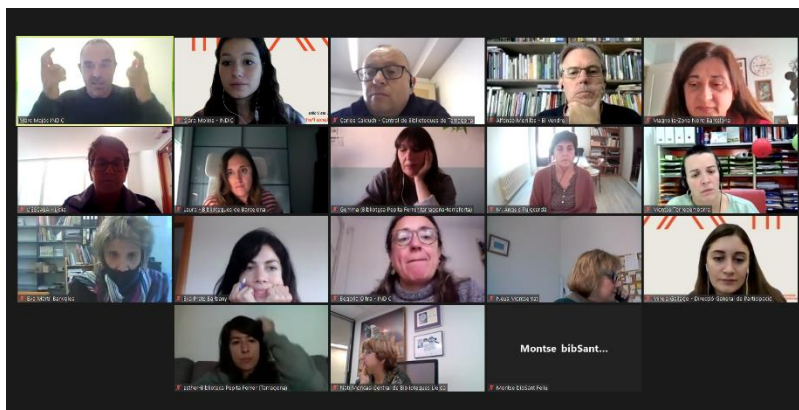

Dinamització del procés participatiu sobre la Xarxa ParticipaLab

2ª sessió amb Biblioteques

Informe de resultats

Novembre 2021

Unitat impulsora del procés participatiu

Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica

Empresa que redacta l'informe

INDIC, S.L.

Contingut

Introducció	5
Antecedents i context	5
Objectius del procés participatiu	5
Sessions amb Biblioteques	6
Assistència i participació	8
Perfil de les persones participants	8
Recull d'aportacions	3
Serveis.....	3
La biblioteca surt al carrer	3
Impulsar mercats de segona mà	3
Creació d'infraestructures mòbils de les biblioteques.....	3
Les biblioteques com a canals de difusió i comunicació	3
Biblioteques com equipaments de proximitat per la ciutadania.....	4
Promoció de les relacions intergeneracionals.....	4
Espai de trobada i acollida per a les persones nouvingudes.....	4
Les biblioteques com a nexes entre la ciutadania i les institucions	4
Ofertir formació en participació per la ciutadania.....	5
Ofertir formació en digitalització per la ciutadania	5
Creació d'un fons bibliogràfic en l'àmbit de participació	5
Impulsar accions o projectes que fomentin la lectura entre la ciutadania	5
Processos participatius de millora de l'entorn de les biblioteques.....	5
Impulsar processos participatius amb la comunitat educativa.....	6
Potenciar projectes en els que es treballi de manera transversal	6
Generar espais d'escolta a les biblioteques.....	6
"Programació des de la participació", canvis metodològics en el disseny d'accions i projectes	6
Programació lliure un dia a la setmana.....	7
Cessió d'un espai de la biblioteca per a projectes impulsats per la ciutadania.....	7
Funcionament.....	7
Major flexibilitat horària.....	7
Recursos humans.....	8

Augment de personal especialitzat	8
Bona planificació d'equip.....	8
Recursos materials.....	8
Recursos econòmics	8
Espais més polivalents	8
Recursos formatius.....	9
Formació en participació a l'equip de professionals	9
Recursos amb relació al suport i l'assessorament.....	9
Coordinació i suport en les iniciatives participatives.....	9
Recursos amb relació al coneixement de l'entorn	9
Cultura participativa del territori.....	9
Coordinació amb l'administració	10
Altres.....	10
Estratègies comunicatives.....	10
Valoració de la sessió.....	11

Introducció

Antecedents i context

Des de la Generalitat de Catalunya estem impulsant la Xarxa ParticipaLab, una xarxa d'equipaments que té com a objectiu aprofitar els equipaments de proximitat, com biblioteques, centres TIC o casals cívics, per potenciar la participació ciutadana.

La Xarxa ParticipaLab (XPL) és un projecte de creació i consolidació de comunitat, infraestructura i xarxa participativa a Catalunya. Es tracta d'un projecte que té com a objectiu posar els equipaments de proximitat al servei de la participació ciutadana i la innovació social. Per més informació sobre el projecte, feu *click* [aquí](#).

El procés participatiu s'impulsa amb l'objectiu de recollir la percepció i les propostes del personal responsable dels equipaments i les persones usuàries, per tal d'incorporar la seva visió a l'hora d'impulsar la Xarxa ParticipaLab.

Objectius del procés participatiu

Els objectius del procés participatiu són de caràcter estratègic i operatiu:

Objectius estratègics

- Donar a conèixer el projecte Xarxa ParticipaLab al territori i facilitar la seva viabilitat.
- Crear sinergies de col·laboració entre equipaments /municipi /Generalitat /ciutadania.
- Identificar agents que poden ser aliats per al desplegament de la XPL.

Objectius operatius:

- Definir amb els equipaments la **cartera de serveis de participació** que podrien oferir.
- Detectar els **recursos necessaris** per oferir-los.
- **Identificar equipaments** que podrien entrar a formar part de la Xarxa ParticipaLab i/o que podrien acollir un pilot.

Sessions amb Biblioteques

Aquesta segona sessió destinada a professionals de Biblioteques estava focalitzada en facilitar un entorn de debat amb l'objectiu de generar propostes i reflexionar sobre quins són els recursos necessaris per la facilitació de la participació a les biblioteques per esdevenir equipaments actius de la Xarxa ParticipaLab.

Aquesta sessió d'enfoc propositiu, té l'objectiu de generar propostes per impulsar les biblioteques com a motors de participació. Els resultats d'aquestes sessions es contrastaran posteriorment amb les sessions que es faran arreu del territori per copsar les particularitats territorials.

La sessió es va organitzar de la següent manera:

10.00h – 10.10h Benvinguda, a càrrec de personal tècnic professional de la Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica.

10.10h – 10.30h Recordatori del Procés participatiu de la Xarxa ParticipaLab i devolució dels resultats de la primera sessió.

10.30h – 11.45h Elaboració de propostes mitjançant tècniques creatives

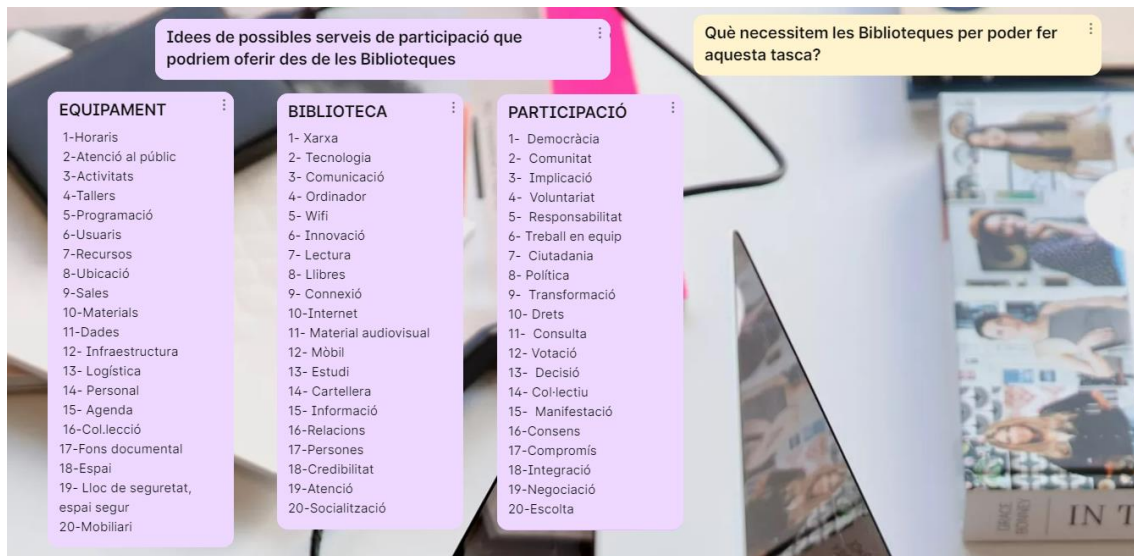
11.45h – 11.55h Valoració de la sessió

11.55h – 12.00h Cloenda a càrrec de personal tècnic professional de la Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica.

Explicació de la dinàmica utilitzada a l'espai de debat en grups

A partir dels elements claus identificats a la primera sessió de diagnòstic, es van elaborar propostes en base a la reflexió “*què necessitaríem per ser equipaments facilitadors de la participació ciutadana?*”.

La dinàmica de treball per elaborar propostes de serveis s'ha fet a través d'una tècnica de creativitat basada en la descomposició i hibridació de conceptes. A partir d'un objectiu creatiu que era “idees de possibles serveis de participació ciutadana” es van formular propostes de nous serveis que facilitin la participació als equipaments i els recursos que es necessiten per tal de desenvolupar-los.

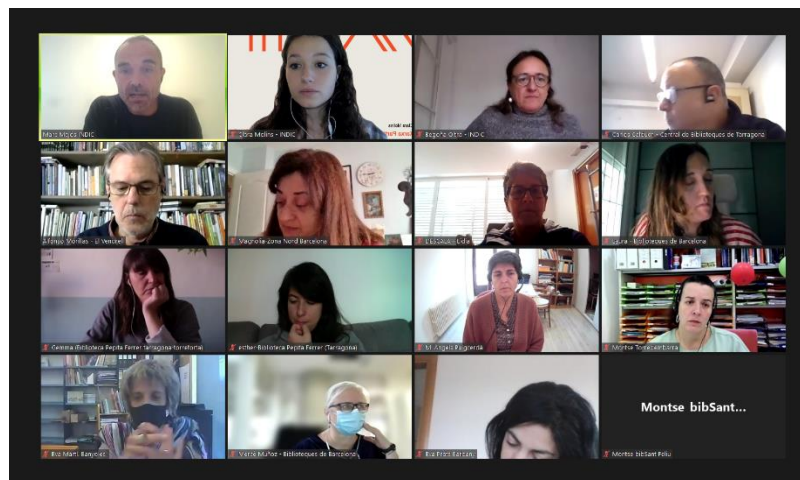
En l'apartat d'aportacions aquestes reflexions ja han estat integrades de manera que les propostes es visualitzen com a idees completes.

Assistència i participació

Perfil de les persones participants

La sessió, que es va celebrar el passat dimecres 3 de novembre a través de la Plataforma Zoom amb el suport d'un equip dinamitzador. Hi van participar 15 persones referents de diferents biblioteques del territori:

- Banyoles
- Barbany
- Barcelona
- Lleida
- L'Escala
- El Vendrell
- Sant Feliu
- Tarragona
- Torredembarra
- Puigcerdà

Recull d'aportacions

Serveis

La biblioteca surt al carrer

- De manera esporàdica, les biblioteques podrien treure als espais exteriors propers, o a la mateixa entrada de l'equipament, mobiliari que facilités i convidés a les persones a apropar-s'hi. Aquesta acció en format "espai de trobada" al carrer, perseguiria com a objectiu atraure a nous públics a l'equipament, així com generar espais agradables per les persones usuàries on hi puguin interaccionar i conversar.

Impulsar mercats de segona mà

- Amb l'objectiu de generar vincle amb la comunitat del mateix territori, les biblioteques podrien organitzar conjuntament amb la ciutadania, mercats de segona mà. En aquests mercats de segona mà o d'intercanvi que podrien ser de llibres, es fomentaria la lectura a la ciutadania, així com l'equipament s'aproximaria al territori i a la seva gent.

Creació d'infraestructures mòbils de les biblioteques

- Actualment les biblioteques tenen un servei de bibliobús, el qual passa per aquells municipis que no tenen una biblioteca pròpia. Sense voler substituir aquest servei, es proposa la creació de petites infraestructures, com podria ser una paradeta, per arribar a aquells barris o urbanitzacions que tenen poc contacte amb les biblioteques del seu propi municipi.

Les biblioteques com a canals de difusió i comunicació

- Les biblioteques són espais de referència per la ciutadania, fet que es pot aprofitar per a difondre i comunicar informació, més en concret, sobre els processos participatius actius del territori. A més, també es pot fer difusió d'altres projectes participatius impulsats per la ciutadania, promocionar el comerç de proximitat, etc.

Biblioteques com equipaments de proximitat per la ciutadania

- Els equips professionals que treballen a les biblioteques tenen una relació molt propera amb la ciutadania que fa ús d'aquest equipament. Així doncs, les biblioteques tenen l'oportunitat d'utilitzar aquesta credibilitat i confiança que generen en les persones usuàries per tal de detectar les necessitats que tenen, contactar amb altres agents del territori per crear nous serveis que hi donin resposta o aprofitar aquest vincle amb la ciutadania per poder accedir a nous públics entre altres. A més, les persones professionals detecten que les biblioteques són un espai de seguretat per a persones que es troben en risc d'exclusió social, com poden ser els menors no acompanyats, és important impulsar accions que facilitin l'accés a aquests perfils, ja que si els equips professionals en són coneixedors, se'ls podrà donar suport i acompanyament en aquells aspectes que siguin necessaris, sigui donant suport directe o derivant-los cap a altres serveis.

Promoció de les relacions intergeneracionals

- Les persones usuàries de les biblioteques, són perfils molt heterogenis, principalment per la intergeneracionalitat que hi ha. Aquesta diversitat es podria aprofitar creant espais d'intercanvi, on persones joves o adultes puguin llegir contes a infants, o mitjançant altres activitats que aprofitin i enriqueixin a les persones usuàries a través d'aquest intercanvi.

Espai de trobada i acollida per a les persones nouvingudes

- Les biblioteques acullen a moltes persones nouvingudes al municipi. Així doncs, es proposa la creació d'un espai d'acollida per a aquestes persones, principalment procedents d'altres països, amb l'objectiu de poder fer una acollida a nivell lingüístic i facilitar un intercanvi cultural entre les persones nouvingudes i la mateixa ciutadania.

Les biblioteques com a nexa entre la ciutadania i les institucions

- L'estreta relació que hi ha entre les persones professionals de les biblioteques i la ciutadania es podria aprofitar per fer de vincle entre la ciutadania i les institucions. D'aquesta manera, es podrien utilitzar els espais de les biblioteques per apropar projectes, programes o altres informacions provinents de les institucions i que puguin ser d'interès cap a la ciutadania.

Oferir formació en participació per la ciutadania

- Oferir formació en format de tallers per a la ciutadania i les entitats en l'àmbit de la participació. Entre els possibles continguts dels tallers, s'hi inclouria coneixements sobre drets i deures de la participació, recursos i eines per participar o impulsar accions participatives des de la ciutadania, etc.

Oferir formació en digitalització per la ciutadania

- La majoria de processos participatius que s'estan impulsant, es gestionen des de plataformes d'internet, com és l'exemple de la plataforma Participa Gencat.cat, on la ciutadania hi pot accedir per seguir els diferents processos, accedir a informació i realitzar votacions entre altres. En aquest context, es considera que les biblioteques podrien oferir formacions sobre participació en format digital, amb l'objectiu trencar les barreres digitals i dotar d'eines i recursos a les persones que volen participar d'aquests processos.

Creació d'un fons bibliogràfic en l'àmbit de participació

- Les biblioteques disposen de grans fons bibliogràfics, d'entre els quals, es proposa que hi podria haver una part d'aquests destinats a la participació: aspectes teòrics, manuals de participació, eines i recursos, projectes participatius, etc. Així mateix, aquest fons es podria crear de manera participativa mitjançant la col·laboració amb les persones usuàries de l'equipament.

Impulsar accions o projectes que fomentin la lectura entre la ciutadania

- Des de les biblioteques es dissenyen accions i projectes amb l'objectiu de fomentar la lectura entre la ciutadania. D'aquesta manera, aquests projectes es podrien dissenyar tallers o activitats en les quals, des d'una perspectiva participativa, es fomenti la lectura de la ciutadania.

Processos participatius de millora de l'entorn de les biblioteques

- Des de les pròpies biblioteques, es podrien impulsar processos participatius amb l'objectiu de millorar l'entorn del mateix equipament. Per tant, es podria adequar l'espai i el seu mobiliari tenint en compte les necessitats que també hi ha per part de les persones usuàries.

Impulsar processos participatius amb la comunitat educativa

- Es podrien impulsar i coordinar projectes participatius de manera conjunta amb la comunitat educativa. Es podrien dissenyar projectes i treballar en xarxa per tal d'impulsar projectes que puguin tenir un impacte positiu en la ciutadania, i més en concret, en infants i adolescents.

Potenciar projectes en els que es treballi de manera transversal

- A l'hora de dissenyar projectes participatius és important dissenyar-los de manera transversal, de manera que es treballi de manera conjunta amb aquells serveis o organitzacions amb les quals es comparteixin aquells mateixos objectius. Això podria facilitar un disseny millor del projecte i la disposició d'un major nombre de recursos i serveis, així com més divers.

Generar espais d'escolta a les biblioteques

- Les biblioteques són espais reconeguts i pròxims per la ciutadania, on a més dels mateixos serveis d'aquests equipaments, la ciutadania l'utilitza com a espai de trobada i socialització. Es proposa crear un espai acollidor on les persones puguin parlar, intercanviar opinions, escoltar... Destinar un espai d'aquests equipaments per aquestes interrelacions entre persones, fomentant d'aquesta manera el vincle entre persones usuàries i la percepció de proximitat de les biblioteques.

“Programació des de la participació”, canvis metodològics en el disseny d'accions i projectes

- La programació d'activitats anuals, trimestrals i mensual de les biblioteques s'acostuma a fer des dels equips de professionals dels equipaments. Es valora la possibilitat d'impulsar processos participatius a l'hora de programar aquestes activitats per tal que les persones usuàries, d'aquesta manera es podria elaborar una programació tenint en compte els interessos i necessitats de la ciutadania, i per tant, del territori.

Programació lliure un dia a la setmana

- Es podria cedir un espai de les biblioteques una vegada a la setmana perquè entitats o grups de persones autogestionades puguin desenvolupar activitats dissenyades i desenvolupades per elles mateixes. Aquest compromís per crear dinamisme a les biblioteques també promocionaria una cultura més participativa al territori i un major sentiment de pertinença per part de les persones usuàries.

Cessió d'un espai de la biblioteca per a projectes impulsats per la ciutadania

- Creació d'un espai de la biblioteca per al desenvolupament de trobades per part de la ciutadania que vol impulsar diferents projectes de millora del territori. Aquest espai facilitaria que aquestes iniciatives socials poguessin tenir un lloc on reunir-se, facilitant d'aquesta manera la participació de la ciutadania.

A continuació es presenten aquells recursos identificats per al desenvolupament de les propostes de serveis desenvolupades:

Funcionament

Major flexibilitat horària

- Els horaris de les biblioteques habitualment són poc flexibles, fet que podria dificultar el desenvolupament de projectes o activitats participatius, ja que els horaris de l'equipament potser no s'adeqüen amb els horaris que té disponibles la ciutadania. Augmentar aquesta flexibilitat horària podria facilitar la participació de les persones usuàries.

Recursos humans

Augment de personal especialitzat

- La implementació de processos i projectes participatius requereix de personal especialitzat que s'encarregui de portar-ho a terme. És per això, que els equips professionals de biblioteques podrien necessitar augmentar les plantilles de treballadors, i més en concret, amb perfils professionals especialitzats en dinamització i participació.

Bona planificació d'equip

- Aquest impuls de nous serveis per facilitar la participació a les biblioteques requerirà que els equips professionals dels equipaments tinguin una bona planificació i coordinació entre ells per tal de desenvolupar-los però a la vegada, seguir amb les tasques pròpies de les biblioteques.

Recursos materials

Recursos econòmics

- Impulsar accions participatives també requerirà l'adquisició de materials i recursos per poder fer-ho. Així doncs, és important que les biblioteques puguin comptar amb el suport econòmic necessari per desenvolupar aquestes iniciatives.

Espais més polivalents

- Actualment, la majoria de biblioteques disposen de diferents espais que responen a diferents necessitats, com les sales d'ordinadors, les sales de préstec o les sales d'estudi. Seria interessant tenir espais amb una major polivalència per tal de desenvolupar diferents tipologies d'activitats o sessions, ja que els espais no limitarien el desenvolupament de la mateixa activitat.

Recursos formatius

Formació en participació a l'equip de professionals

- Per tal de facilitar la participació a les biblioteques, és imprescindible formar a les persones que hi treballen. D'aquesta manera, s'adquiriran eines i recursos per poder desenvolupar projectes i activitats participatives als equipaments.

Recursos amb relació al suport i l'assessorament

Coordinació i suport en les iniciatives participatives

- S'hauria d'oferir suport al personal dels equipaments per tal de proporcionar, més enllà de la formació, recursos, eines i acompanyament en les diferents iniciatives participatives que es vulguin desenvolupar.

Recursos amb relació al coneixement de l'entorn

Coneixement i coordinació amb els diferents agents del territori

- Per tal de poder treballar en xarxa amb altres agents del territori, els equips professionals de les biblioteques han de tenir coneixement sobre quins són els recursos existents al territori, per tal de poder treballar coordinadament i fer derivacions a altres serveis si fos el cas. És important crear aquests espais de treball, per tal de garantir una continuïtat, compromís i seguiment, evitant que siguin espais de coordinació puntuals.

Cultura participativa del territori

- Conèixer la cultura participativa del territori és imprescindible a l'hora de dissenyar processos i iniciatives participatives. D'aquesta manera, es dissenyaran accions adaptades a cada realitat, motivant a la ciutadania a participar i evitant sensacions negatives o de frustració.

Coordinació amb l'administració

- La coordinació entre els equips professionals i l'administració és essencial per un desenvolupament d'iniciatives participatives de manera exitosa. Així doncs, es requereix que hi hagi voluntat política i espais de coordinació. A més, es valora que seria positiu agilitzar els tràmits i la burocràcia, ja que són processos que acostumen a alentir la implementació de projectes, serveis o accions.

Altres

Estratègies comunicatives

- A l'hora d'impulsar iniciatives participatives, pensar quina serà l'estratègia comunicativa és indispensable. És per això que es necessita suport en recursos, eines o professionals experts per tal de comunicar i difondre de la millor manera possible.

Valoració de la sessió

A continuació es presenten les respostes de les persones participants a l'hora de valorar la sessió de treball mitjançant l'aplicació *Mentimeter*.

Com values la sessió?

Mentimeter

